

Maisúrské příběhy

„the best off“

Cesta do MAISÚRU I

Byl jsem v Maisúru (pozn. mám rád tuhle podobu jména legendárního města, rezonuje se mnou více než tradiční anglické „Mysore“) pár dní, když jsem se rozkoukal natolik, abych navštívil jeden z těch malých krámků, no spíš výklenků, které vypadali úplně stejně ať už prodávali a nabízeli cokoli. Pošta nebo zelinář nebyl v tom moc rozdíl. Do jednoho takového špinavého ostrým slunce řádně prohřátého výklenku jsem zavítal, abych napsal první zprávu domů. Indicky stísněný u počítače, který byl snad starší než já, jsem tedy na ohmatané klávesnici, ze které prsty předchozích pisatelů dávno smazala písmena jednotlivých kláves, nadatloval tenhle text (který jsem se rozhodl rozdělit na dvě poloviny).

Je těžké něco psát, všechno je tady úplně jiné, než člověk očekával a než si dovedl představit.

Taky to, jak lehké je se dostat do Indie – člověk čeká bůhvíco, ale stačí dojít na letiště a pak už se to nějak line a člověk o „pár“ hodin později ocitne na druhé půlce zeměkoule a ještě mu pražský letištní personál popřeje pěkné jógové *Namasthe*, když zjistí kam, že se to letí.

První setkání s Indií se odehrálo už v letadle z Dubaje, kdy jsem seděl vedle mladého Inda. Zvláštní bylo, že když jsme obdrželi nějaké papíry pro imigrační, beze slova mi dal do ruky propisku, přišla vhod, protože jsem nic na psaní neměl. Vzal jsem to jako takovou tu indickou laskavost a pohostinnost, o které tak často slýcháváme, a tak jsem se pustil do vyplňování. Ovšem pak jsem si všimnul, že mi podává i svůj pas, to už bylo zvláštní, protože pas jsem měl svůj... Po pár chvílích mi to docvaklo, tyjo on asi neumí psát (!). Takže formuláře jsem nakonec vyplnil dva... Ne, že bych teda úplně přesně věděl, co vyplňuju, všelijaký indický zkratky. Nějak jsem to zakřížkoval asi jako křížkujete náhodný výběr do sportky a doufal, že to sobě ani tomu mladému muži moc u kontroly nekomplikuju.

V Bangalore na letišti na mě přišla krize, jednak se projevila únava a jednak jsem ve dlouhé nervózní frontě na imigrační pochyboval o tom, co tu vlastně dělám. Ono dostat se do spárů indickým úředníkům občas stojí za to, jak jsem tak nějak cítil už teď a jak jsem měl rozhodně poznat na zpáteční cestě. Ono chtějí po vás vědět věci, které sami, ani kdybyste chtěli, vědět nemůžete – třeba, kde budete bydlet. Napsal jsem tam adresu *shaaly* (jógové školy) a doufal, že to projde.

Prošlo. Nějak jsem prolezl přes všechny kontroly, získal všechna razítka od přísných pánů úředníků, a dokonce našel i svůj batoh na takovém tom pásu, kde probíhá módní přehlídka zavazadel. Pro pány se samopaly jsem se svým šestikilovým batohem (povel zněl jasně: nic s sebou neber, všechno tu je, jen přivez nějakou čokoládu, ta tu sice taky je, ale hnusná a drahá, takže jsem měl půl batohu plnou čokolády a druhou anglického slovníku – doteď nechápu, proč jsem ho s sebou

vláčet, protože se mělo ukázat, že s tou anglinou to tu nebude tak horký) nebyl zajímavý, a tak se závěrečná kontrola vyřešila symbolickým mávnutím rukou.

Konečně jsem byl volný a s tím se rozplynuly i krize a únava. Opustil jsem letištní budovu a vydal se vstříc svému dobrodružství. Měl jsem přesné instrukce: s nikým se nebav, nikoho neposlouchej, a hlavně k nikomu nelez do auta. Jedeš autobusem. Minuvše všelijaké nahaněče, vítače a nabízeče všelijakých služeb – čemuž říkám indický uvítací výbor, nejraději by vám takhle hned sehnali ubytování, taxi, průvodce a jiné, samozřejmě za řádně přepálené ceny.

Svůj autobus jsem „našel“ snadno, prostě jsem vlezl do prvního červeného autobusu, co jsem uviděl – Madžestik, Madžestik, v typickém překotném kulometném rytmu vyvolával konduktor před autobusem. Ha, to bude ten Majestic, to nádraží v Bangalore, kam potřebuju.

Konduktor mě vlídně, ale pevně vtáhnul dovnitř, a na mou námitku, že nemám lístek, odpověděl – TO NEVADÍ s obrovským úsměvem, v tu chvíli jsem si Indii zamiloval, tady je prostě všechno možné. Lístek jsem si normálně koupil až za jízdy, tady se prostě nejdřív nalodíte a pak platíte.

Užíval jsem si cestu, jak mi došlo, jezdí se tu vlevo, avšak žádné pravidlo, zejména, co se týká dopravy tady není absolutní, a tak jsme chvíli jeli i vpravo. Zkrátka maximální využití celé vozovky a taky všech dopravních prostředků – jezdí se tu na všem, co aspoň trochu jede a hlavně má klakson. To je ten nejdůležitější prvek. Klakson tu neslouží k tomu, aby se někomu, kdo druhému nějak někam vjede, když se to úplně nehodí, vynadalo, ale aby se svět dozvěděl tu radostnou novinu, že někdo někam jede...

Ještě pár slov k dopravě. Pravidla neexistují (ani ta levá strana vozovky není vždy dodržována), takže moto-rikši, auta, autobusy a hlavně skútry, kola, chodci, všechno jede najednou, k tomu občas někdo tlačí přes nepřehlednou křižovatku stánek na kolečkách a vůbec se nekouká na cestu... A celé to tak nějak organicky FUNGUJE. Celý ten model se dá shrnout slovy čím větší auto, tím větší přednost (ovšem ještě intuitivně zapracujeme faktor rychlosti), chodníky tu jsou spíše vzácné, a když už, tak zpravidla končí jámou plnou vody a nebo střepů. Podobně přechody, když nějaký potkáte, prosím nemyslete si, že to je něco víc než pár čar na zemi. Přechází se stylem: JDU. Tak trochu kamikadze. Jak se jednou vydáte do vozovky už nejde zastavit, přesně k tomu, ale člověk tíhne, když tam vlezte a má intenzivní pocit, že na NĚJ (proč to bereme všechno tak osobně?) všichni troubí (ovšem o významu klaksonu viz výše;-)), logicky tedy ztuhnete, a tím celý ten systém narušíte, s tím, že by někdo zastavil, se tu nepočítá. Jediná šance trochu se zastavit je uprostřed vozovky (nějaké jízdní pruhy neexistují, jede se tam, kde je místo a směr s více auty zabírá větší část vozovky). Vůbec přecházení je vtipné k tomu všemu totiž je ještě obráceně, takže se nejdřív podívat doprava a pak doleva... Což se zdá jasné, ale navyklé reflexy jsou velmi mocné.

Asi za hodinku jsem vystoupil na Majestiku a nečekal jsem, že by se něco mohlo zkomplikovat. Teď jenom najít nástupiště sedmnáct a popojet na jiné nádraží a pak už hurá směr Maisúr...

Cesta do MAISÚRU II

Minule jsme skončili na legendárním bangalorském Majesticu. To jméno ve mně evokovalo jistou dávku mystiky a magie. Ano, bylo to velmi speciální místo a doteď nechápu, jak se v něm někdo může orientovat.

Bangalorské magické autobusové nádraží Majestic mě trochu uvedlo do situace, kdeže jsem se to ocitnul – sakra tady je to ale obrovské (Bangalore má asi osm a půl milionu obyvatel a centrální autobusové nádraží podle toho vypadá a navíc všechno tak nějak po indicku nahňávané do sebe), navíc vedro, všude plno lidí, vůní, pachů, klaksonů a v neposlední řadě autobusů a každý mohl být ten můj... když jsem celé to termitiště shlédl z vyvýšeného prostoru, poklesly mi kolena. Instrukce mě vedly na nástupiště 17, odkud jelo asi sedm autobusů a nebyla šance se dozvědět, který je ten pravý (jízdní řády tady neexistují, a i kdyby existovali indické hieroglyfy fakt nepřečtete), a k tomu Indové mluví opravdu zvláště (anglický slovník se ukázal jako čirou zbytečností – hlavně rukama nohama), takže jediné, co jsme si navzájem rozuměli, bylo „Mysore“ (ale jestli tam jede nebo ne, to už ne).

Jestli jsem na letišti měl krizi, tak teď přišla čirá apokalypsa. Ztracen v tom mumraji, ani tam ani zpátky. Nikam to nešlo. K tomu polední slunce se zahryzávalo do mojí hlavy a kruhy pod očima ztěžkly, jakoby na ně až teď dopadla váha všech předchozích probdělých nocí.

Po chvíli panikaření, jsem vzdal myšlenku, že odjedu z nástupiště 17 a po návštěvě přeplněných toalet, jsem došel někam, kde se zdálo být něco, čemu my bychom řekli „informace“. Komunikace proběhla stejným způsobem jako předešlé – ruce nohy a nic z toho – ovšem nakonec zřízenec mávnul rukou někam směrem ke druhé straně nádraží. Té jsem si zatím nevšiml. Neuvěřil bych, že to, co jsem viděl nebylo celé nádraží, ale jen jeho část. Inu, šel jsem tam a v duchu se rozloučil s tím, že se tady ještě někdy zorientuju a že třeba najdu cestu zpátky.

V davu (tady je opravdu těžké být sám) si mě našel *rikšák* a nabídl mi, že mě hodí na nádraží, odkud už to jede do Mysoru (nebo snad přímo do Mysoru?) za „pouhých“ *sto dolarů*. V té chvíli jsem i já zblblý ztracený a unavený indický amatér pochopil, že to je trošku moc, když to busem mělo být za sedm rupií (mozek ještě trošku fungoval). S hrdým pocitem, že se tady raděj budu celý den plácet, než abych mu dal byt jedinej dollar, jsem mu řekl, že se asi zbláznil, že se tam nechám dovézt za sedm rupií a šel pryč. Chlápek mě ale dohonil a ukázal mi rukou na nějaký autobus (divil jsem se, měl jsem ho za podvodníka a vůbec jsem nečekal, že by mi po tom, co jsem ho tak odpálkoval, chtěl ještě pomáhat. Inu, nic není černobílé). Šel jsem tedy k autobusu, žádný jiný plán jsem neměl. Na autobusáka jsem houknul něco jako seven-rupie-bus a Mysore (už jsem vzdal pokusy o nějaké složitější vyjadřování), autobusák jen ledabyle ukázal na další autobus, kde se celý proces opakoval a já obkrouživ půlku nádraží nakonec skončil ve správném autobusu (takhle to tu funguje, člověka si

tu přehazují z místa na místo, až se dostane, kam chtěl. Stačí se uvolnit a ono to nějak dopadne).

Vylezl jsem na nádraží už trochu normálních rozměrů. Nějaký informační tabule byste hledali marně. Čoudící autobusy, vraky i nové moderní stroje, u nich postávají naháněči a jeden přes druhého něco hulákají. Zastavil jsem se a hleděl na to. Vůbec jsem nerozuměl, co to vyřvávají. Jen jedno slovo pořád dokola. Pak mi to docvaklo – Majsúr, Majsúr – hele, tam přeci jedu. Hned prvním jsem se nechal vtáhnout do autobusu za 182 rupek. Sice v pokynech jsem měl, že měl stát nějakých 150 rupek, ale na těch pár rupií už jsem hrát nechtěl. Vyšší cena byla vyvážena tím, že autobus v pořádku dorazil až do Maisúru, že mu třeba cestou neupadlo kolo nebo tak něco, co se tu taky může stát... Cestu jsem strávil přesně mezi bděním a spánkem, čas od času nadskakující, to jak autobus najížděl na retardéry (indické vyhlášené *speed breakery*, které jsou umístěny bez jakéhokoli značení halabala po celé „dálnici“ a klidně několik za sebou, takže sotva se vzpamatujete z jednoho, co trhané nadskočení vašeho těla vás probudí, už zase máte hlavu ve stropě).

Když jsem se vypoťel z autobusu, minul jsem „uvítací výbor“. Pro méně znalé: Indové nás velmi rádi vidí – jednak jsou „vlastenecky“ rádi, že k nim jezdíme a vzhlížíme k jejich kultuře a jednak jsou (někteří) trochu (víc) sobecky rádi. Ono z takového napůl ztraceného dezorientovaného Zápaďana může kápnout slušný výtěžek – věci a služby v Indii se liší jednak kvalitou a ještě více cenou. No a ti řekněme podnikavější, co se nestydí si svou práci (kolikrát „práci“ v uvozovkách) nechat pořádně zaplatit číhají na čerstvé maso – na lidi, co ještě nemají povědomí o cenách a nabízejí každý to svoje. Jeden ubytování, jiný jógovou školu, jídlo, průvodce, svezení rikšou i taxíkem a *bůhvíco* dalšího. Jistá šelmovitost jim kouká z očí. Odvrátil jsem se, minul je a zastavil se, abych si vychutnal ten okamžik. Nemohl jsem uvěřit, že jsem tu. Že jsem konečně v Maisúru.

Do restaurace „poindicku“

Jsem tu už jedenáct dní plných objevování, každý den něco nového. Stává se z toho změř zážitků, ten aktuální přebíjí ty předchozí, aby byl posléze vymazán tím, co přijde po něm.

Všechno je jedna velká novota. Třeba návštěva restaurace, kam chodíme pravidelně, při místních cenách se snad ani vařit nevyplatí (pro představu – v pohodě se najíte za padesát rupek a jedna rupie rovná se asi 40 halířů). Vše začíná výběrem místa – ono totiž sednout si ke stolu, to není jen tak, je to postupný proces. Musíte si vyhlídnout stůl, kde sedí někdo, kdo vypadá, že bude mít brzy dojedeno. Možná se ptáte, proč si prostě nesednout k nějakému volnému stolu. Ovšem pozor, volný stůl tu široko daleko nikdo nikdy neviděl. Takže nezbyvá, než si stoupnout do fronty, a to prosím doslovně, nad ty dojídací nebožáky, pěkně natěsno, aby vás nějaký hbitější čekatel nepředběhl. Potom postupně, jak se lidé zvedají, jeden po druhém, „kus za kus“ přisedat, a převzít tak vládu nad stolem. Říkáme tomu „hra na supy“, když takhle mlsně stojíte nad někým, kdo ještě jí, a třesete se na jeho místo. Později jsme se spřátelili s jedním číšníkem a ten nám pomáhá vytipovat stoly, kam jít „supovat“, čímž jsme metodu ovládnutí stolů dovedli k dokonalosti.

Včera jsem při přebírání stolu skončil u tří mladých Indů, kteří se nakonec neměli k odchodu a nakonec neodešli vůbec, takže jsem s nimi strávil celou večeři. Tihle mladíci byli hodně milí a zvědaví – ostatně jako všichni Indové. Všechno je zajímavá, hlavně peníze, rodinný stav, zaměstnání a taky, na to se ptají úplně vždycky – jak se vám líbí Indie. Jsou na ni pyšní. Celýma očima se usmívají, když jim řeknete, že jó, že se vám líbí.

Obecně jsou Indové vlídní a pohostinní. Tihle tři mi nakonec zaplatili večeři. Na rozloučenou jsem jim dal nějaké české drobné, které tu sklízí velký úspěch, škoda, že jsem si jich nevzal víc.

Když jsem jim ty „*my country coins*“ dal, jeden z nich vylovil svojí šrajtofli a se slovy „Here you are, my country coins“, my dal do ruky hrst drobných rupií. Docela mě to pobavilo, nejen že jsou indické mince v porovnání s našimi jen takové bez tvaré zmuchlané plíšky, ale hlavně jsem jich sám měl plnou peněženku. Nicméně jsem zdvořile poděkoval a na závěr jsme se společně vyfotili. Ono přestože je tu cizinců docela dost, jsme tu za atrakci. Lidi si nás tajně fotí, moc rádi také společné fotky, občas se tajně i otevřeně smějí tomu, jak vypadáme (tohle má dobré Michal, jeho pleš tu budí asi největší pozornost). Vůbec nejlepší je být centrem pozornosti v restauraci, kde nás s dětskou zvědavostí pozorují, jak se potýkáme s nezvyklými situacemi.

Výběrem místa totiž celý proces nekončí. Je potřeba si vybrat z těch všech možných *idli*, *dós*, *roti*, *alú*, *panýrů*, *masal* a jiných pochutin, a doufat, že se pod názvem skrývá to, co chcete. Může se to dost lišit, den ode dne, číšník od číšníka.

Třeba Michal si třikrát za sebou objednal *veg pulav* (něco připomínající rizoto), pokaždé dostal něco jiného a nikdy ne to, co chtěl.

A když se zadaří a na stole vám přistane nějaké to jídlo, zábava teprve začíná. Indické stolování je trochu jiné než naše. Už jsme dopředu věděli, že se tu jí rukama, přesněji pravou rukou (levá ruka se používá výlučně k jiným věcem). Pokud jste levák, máte to zajímavé. Může se vám lehce stát, že se pustíte do jídla v indickém stylu, pochutnáváte si a v duchu si říkáte, jak už vám to jde, jen kdybyste neměli takový divný pocit. A ten pocit nemizí, naopak se postupně zesiluje. Pocit, jakoby vás všichni upřeně pozorovali. A taky, že jo. Celá „hospoda“ se na vás zaraženě kouká. Pak jde o to, zda si uvědomíte, že je to tím, že jíte levou rukou (až se dozvíte, k čemu ji Indové používají, pochopíte), a nebo odejdete s tím, že jste buďto právě spadli z měsíce, a nebo se všichni kolem zbláznili.

První kontakt s jídlem bez příboru byl nezapomenutelný zážitek a to asi nejen pro nás, ale taky pro celou „restauraci“. Všechny stoly nás upřeně pozorovali. Ale spíše zvědavě a pobaveně. Něco jako: jak to ti západňáci dělají, že jim to všude padá? Proč se u toho tak smějí? A proč proboha jsou tak červení a zpocení – veškeré jídlo je tu pálivé, ovšem „pálivé“ znamená jakože „hodně pálivé“ (rozuměj to v Praze nezažiješ ani v sebeindičtější restauraci). Jsou prostě vtipní.

Vedle toho, že je docela problém jídlo holou rukou uchopit a donést až k ústům, jsme si uvědomili, že ač nejsme leváci, tak ta levá „nečistá“ ruka se nám do toho automaticky zapojuje a stojí velké usílí ji nechat nečinnou.

Všechno ale chtělo to jen trochu cviku. Postupně jsme okoukávali různé vychytávky (třeba, jak si utrhnout kus placky jednou rukou, jak si správně vhodit sousto do úst – prsty, jež by se měly úst dotýkat co nejméně, vytvoří jakousi mističku, ze které se pak sousto palcem „cvrnkne“ dovnitř), získávali jistotu, dívaje se na „příboráře“ (naše západní kolegy, co konzervativně zůstaly u příborů) trochu přezíravě.

Ještě k příborům – jsou tady taky, na vyžádání vám je přinesou. Jen se používají tak trochu po indicku. Když už je něco tekutého a do ruky nenabratelné, Indové to jedí dvěma (!) lžícemi najednou, jednou si to přidržují a „nahazují“ na tu druhou, občas je k vidění vidlička, ale nůž byste hledali marně (tedy alespoň v běžných provozech).

Když mluvíme o příborech, rád bych zmínil, že používání ruky ke stravování má mnohé výhody, třeba to, že víte, že jste si tu ruku před jídlem umyli. O tom, že je někdo myl, bych totiž čas od času u místních příborů silně pochyboval, a to, že vám přinesený příbor před vašimi zraky vrchní snaživě utře do své špinavé haleny, na tom nic nemění.

Samozřejmě, že se stane, že člověk musí od stolu vstát a odebrat se na toaletu. To je teprve přehlídka nevidaného. Už samotná cesta na toaletu, ta vede zásadně přes kuchyň. No nevádí, alespoň se člověk převědčí o tom, že všechno jídlo, které dostává je opravdu čerstvé. Ovšem mnohý Evropan může být šokován tím, že indické

hygienické standardy (pokud se dá o něčem mluvit) jsou trochu někde jinde. A to platí i pro toaletu. Vedle tureckého záchodu (co restaurace, to jiná úroveň udržovanosti) zaujme i fakt, že na opravdovém indickém záchodě nenajdete toaletní papír, ale dva kýble (jeden větší a druhý menší) a kohoutek s vodou. Celá věc se má tak: natočíte vodu do velkého kýble, menším kyblíkem si z něj naberete vodu a kyblík si přiblížíte ke své zadnici. No a k omývání těchto míst Indům slouží právě levá ruka. To vysvětluje, proč jsou Indové ta hákliví na to, když někoho vidí, jak se v jídle čochní levačkou.

Po návštěvě toalety už vám spoustu věcí přijde pohodě. Třeba to jak vám po jídle přinesou semínka anýzu pro lepší trávení (mezi námi vynikající záležitost) a v té samé mističce se válí špinavé mince, jež se tam odkládají jako spropitné. Nebo voda v plechových kalíšcích, k níž stačí pouze přivonět, aby člověk pochopil, proč ve všech průvodcích hned na začátku a tučně píšou: „Hlavně nikdy nepijte nebalenou vodu.“

Prostě to tu funguje jinak. Nechci, aby to vyznělo nějak negativně. Máme to tu rádi, pro tu opravdovost a živost, žádná sterilita a umělost, prostě plný zážitek. Možná to s tou hygienoutam na západě až moc přeháníme, a přirozený stav by byl třeba nějak takhle. No nevím. Každopádně tu hláška jednoho slavného hokejového trenéra: „Hlavně se z toho neposrat,“ (a to v těch průvodcích taky píšou, že tomu se tu člověk nevyhne, a asi už trochu vím, proč) dostává trochu jiný rozměr. Zatím se daří, ale člověk nikdy neví ...

Celý jeden den

Přátelé, dnes bych vám rád napsal něco o cvičení. Těžko psát o něčem jiném, TTC začalo, takže na podložce trávíme takových šest sedm hodin denně a zbytek dne se okolo toho točí. Vypadá to tady asi takhle:

Ráno se ve čtyři třicet vyhrabu z postele. No spíše z pelechu, matraci jsem hodil na zem. Podlaha příjemně chladí, takže se lépe spí, celé jsem to vylepšil tím, že si matraci dávám přímo k otevřeným dveřím. Večerní vlahý vánek taky chladí. S tímhle *upgradem* se dá spát celkem v pohodě. Jen na začátku jsem měl strach, aby na mě nepřišly opice. Opice jsou tady postrachem, berou jídlo a vyvádějí všelijaké neplechty. A ač si myslím, že všechno se má zkusit, tak opičí kousanec a následný pobyt v indické nemocnici do téhle skupiny nepatří. Ovšem zatím jsem se na terase s opicemi nepotkal. Není tu, co by mohly sežrat a navíc v téhle části Maisúru ani nejsou...

Pak se osprchuju, trochu se protáhnu a prodýchám, abych byl schopen provozu a jdu do *shaaly*. Ranní procházka tmavými ulicemi má svoje kouzlo. Všude tma, jen jediná žárovka mžourá do noci a to je ta na verandě naší *shaaly*. Všechno je tiché a měkké, stejně jako tváře přicházejících cvičenců vynořujících se ze tmy.

V 5.15 zazpíváme mantru a cvičí se. Dřívější cvičení (druhá skupina začíná v 7:30) je lepší, vzduch není zadýchaný a celé je to takové jemnější.

Už jsem zmiňoval, že ráno cvičíme s Vijayem. Vijay je mladý učitel, který se relativně nedávno vrátil z Číny, takže ho moc nikdo zatím nezná. Což je výhoda, tělocvična je spíš takový pokojíček, kam se nás vejde maximálně sedm (to už jsme hlava na hlavě). Ale o to více dostáváme pozornosti. Vijaye nám doporučil Dalibor, který se s ním kdysi potkal, když cvičil u Vinaye, jeho staršího bratra. Jste zmatení? Nedokážete rozlišit Vijaye a Vinaye podle jména? Pletete si je? To jen protože jste je nepotkali na živo. Rozdíl je markantní a ještě větší je ve způsobu jejich učení. Vijay je vyšší a mohutnější než Vinay, ale je hodně citlivý a jemný. Jeho *adjustmenty* (když vám pomáhá v pozici) jsou velmi vnímavé a pečlivé. To bylo moje hlavní kritérium při výběru učitele. Už v Praze jsem poznal, že k tomu, abych si u cvičení ublížil nepotřebuju pomoci, vystačím si své pomocí. Proto jsem nechtěl učitele „hecíře“ a „lamače“, což je takový ustálený obraz místních učitelů, skáčou po vás a velmi intenzivně vám pomáhají objevit, že možnosti vašeho těla jsou někde jinde, než jste si mysleli. Občas tělo nevydrží. To nevádí, zranění jsou součástí procesu učení se. Když už jste ale jednou vymotali ze slepé uličky sebetrýznivé praxe a znáte limity svého těla, nechce se vám podstupovat takovouhle drezúru.

Cvičení s Vijayem je pomalé a klidné. Vždycky mám pocit, jako bych plynul ve vodě, tak jemné a pomalé jsou naše pohyby. Zezačátku to byl nezvyk. V Praze jsem býval nejpomalejším cvičencem, končil jsem vždycky jako poslední, jenže když jsem poprvé vlezl do *shaaly* (cvičíme každý sám a učitel nás „jen“ koriguje) připadal jsem si jako

sprinter. Sérií *ásan* jsem v porovnání s ostatními doslova proletěl. Ovšem už jsem si zvyknul, přeladil a zase končím jako poslední. Po vlastní sérii ještě pilujeme mosty ze stoje, potom závěrečné pozice, někdy v průběhu se zpívá závěrečná mantra. Kdo ještě nedokončil cvičení, si „za rohem“ docvičuje, zatímco přichází druhá skupina. Potom teprve blažená *šavásana* (pozice mrtvoly – relaxace).

Pak se vrátím do svého hnízda, kde se převléknu, vybalím potem promočené cvičební oblečení a jdu za Iwčou, kde už máme z předešlého dne nachystanou snídani. Snídaně patří mezi nejsvětější okamžiky dne, považte: meloun, banány, papája, hroznové víno, [čiku] (vypadá to jako brambora a chutná jako indická hruška) a jiné ovoce, na které je zrovna chuť. Všechno čerstvé a skvělé. Melouny a banány, co jíme v Evropě, jsou jen chabou náhražkou.

Pak se s Iwčou připravujeme na *teacher`s training*, učíme se instrukce k pozicím a počítání (chce po nás počítat v sanskrtu – viz níže). Občas ještě zkusíme nějaké pozice.

Přibližně v 10.00 přichází na snídani Michal, probereme plán na celý den, kam půjdeme na oběd a co budeme podnikat před záklony a v 10.30 odcházíme s Iwčou na TTC. Michal jde k sobě domů a pak buď do města, nebo do postele.

Na TTC jsme dohromady tři. Nás s Iwčou doplňuje ještě Johann je z Osla. Prý se zabývá akupunkturou, ale neztratil by se ani jako dřevorubec, má silu jako bejk. Vzhledem k tomu, že TTC je hlavně o *nácvikuadjustmentů* (dopomáhání v pozicích) – přesně podle Vijayova *very less theory* – není úplně sranda se dostat Johannovi do jeho hrubých mačkových paží. Znam i lepší zážitky. Naštěstí se jeho cit postupně lepší. Ještě větší „radost“ je Johannovo ztuhlé a zkrácené tělo (doslova) „cpát“ do některých pozic, to chce hodně síly, která tu docela rychle ubývá. Iwča, ta je opačný extrém, je flexibilní „až moc“, takže vlastně není, kde pomáhat. Kromě toho nám Vijay vysvětluje, jaké účinky na organismus mají jednotlivé pozice, a hlavně nás učí *sanskrit counts* (počítání v sanskrtu). Každá pozice má přesně stanovený počet kroků, synchronizovaných s dechem, přes které se do ní vstupuje a naopak zase přesně stanovenou cestu, jak se opouští. Každý krok má svoje číslo a počítá se tradičně v sanskrtu. Každá pozice má jiný počet úkonů, je to docela věda a ještě se naučit: *eka, dve, trini, čatvari, panča* ... až do dvaadvaceti.

Tahle taškařice končí někdy mezi 13.30 a 14.30, pak utíkáme do *Maheshe* (*Mahesh Prasad* je naše „kmenová“ restaurace, taková indická, ale přitom relativně čistá a bezpečná) na oběd. Většinou si dáváme *rice bat* (takové místní rizoto s *raitou*, což je taková jogurtová zálivka). Na *thali* se většinou necítíme (*thali* je vydatný oběd, velká miska rýže, ke které ti dají spoustu mističek s různými omáčkami, které ti nepřetržitě doplňují. Celé je to na velkém tácu, takže se to jí tak, že rýži vykydneš na tác a doléváš omáčky, pak řádně prsty promíchat a po indicku naházet do pusy). Po obědě přichází odpolední siesta, kdy poleháváme a dojídáme zbytky od snídaně, ale už jenom zlehka, protože:

17.30 – ZÁKLONY s Vijayovým starším bratrem Vinayem. Jak už jsem psal, Vinay je trošku jiná káva než Vijay. Ač maličký, je to generál, který militantně pochoduje po celém prostoru *shaaly*, od cvičenců chce víc než sto procent a nebojí si o to říct svým specifickým způsobem. Vinayův přístup, kdy ostřížím zrakem pozoruje úplně všechno, co uděláš, a oči má snad i na zádech, vylučuje, že bys byť na chvíli polevil. Když počítá dechy (v každé pozici jsme stanovený počet dechů), dělá to tak pomalu, že ti plíce ani tělo nestačí. To celé při teplotách, za které by se nestyděla ani indiánská potní chýše (nejvyšší teploty tu jsou kolem čtvrté hodiny, takže celodenní sluneční žár je pěkně uložen ve stěnách domů). Navíc tělocvična je „předeřtá“ od minulé skupiny. Vlezeš dovnitř, sedneš si a čekáš, až to začne, a už z tebe pot jen lije. Vinay je navíc tradicionalista, takže na to, že by třeba jen přiotevřel okno zapomeňte – větráky na stropě tu jsou jen jako dekorace.

Po úvodních deseti pozdravech slunci a třech *beginning poses* se pokračuje individuálně. Vinay zadává každému sérii pozic. Většinou každou opakujeme čtyřikrát po pěti dechách, mezi jednotlivými opakováními pauza na tři dechy. Vše bedlivě sledováno přísným okem učitele... V každé lekci většinou dvě „vrcholové pozice“ – jako např. kapotasana, ekapada rádža kapotasana nebo most ze stoje (neboli „backbending on the feet and drop back“ – námi překřtěný na „drobek“), které se dělají dvakrát nebo dokud není Vinay spokojen...

Když skončí *backbending*, je tak 19.30 a nebo i trochu víc. Následuje odchod na kokos (jedinečné pítí – na každém rohu tu jsou chlápci s mačetai a hromadou ne úplně zralých kokosů, ze kterých pak odseknou vršek a drink v opravdu přírodním balení je na světě. Pije se zpravidla brčkem, ale ostřílení pijani brčko nepoužívají, prostě kokos vezmou a tak, jak to je, ho do sebe naklopí – pár kapek a cákanců na košili k Indii patří). Vyprahlé tělo saje velmi dobře, jakoby se kokosová voda uvnitř vypařovala. A tak nikdy neskončí jen u jednoho kokosu. Po téhle „první pomoci“, kdy tělo doplnilo alespoň část tekutin, co jsme nechali v *shaale*, jdeme do *Maheshe* na večeri. V místní kuchyni už se zhruba orientujeme, takže už jíme na jistotu. Zatím jsem se neposral, jenom jeden den byl takový na hraně. Ozkoušel jsem i ty zakázané věci – lassí (jogurtový napoj), džus (riziko ředění běžnou vodou), zmrzlina atd., takže zatím dobrý, ale musím to důkladně zaťukat. V půl desáté už jsem většinou na terase, jim banány a koukám na měsíc, pak pomalu do pelechu zjistit, jestli se dnes podaří usnout.

A ráno celé znova.

Podívat se kolem sebe...

Dneska bych chtěl napsat něco o „běžném“ životě tady. Přestože jsme tu už měsíc a dostáváme se více pod povrch toho, jak a proč to tady chodí, stejně zůstáváme dost na povrchu. Bílý člověk je tu atrakce, a tedy vždy bude při svém poznávání limitován, vždy svou přítomností bude čerpat vodu a vzbuzovat nepřírozené situace. Ovšem pojďme se trochu sklouznout po tom povrchu...

Začněme to od domu, ve kterém bydlím. Můj *landlord* (pan domácí) se jmenuje Krishna. O jménech už jsem psal, jsou snad výlučně podle postav z bohaté indické mytologie a Indové jsou na ně náležitě hrdí. Pro nás jsou obtížně zapamatovatelná – pokud se tedy nejedná o profláklého Krishnu nebo Shivu, takže do teď kupříkladu nevím, jak se jmenuje Krishnova maminka – přezdívám jí *Mamakrishna*. Indové jsou na svá jména docela vysazení, a tak se vám může stát, že se vás třeba *Vidžendra*, kterého vidíte podruhé v životě, na férovku zeptá, jestli víte, jak se jmenuje. Logicky, nemáte tušení. Což Indové obtížně chápou. Trochu si za to mohou sami – on totiž ten Ind svoje jméno při představování jen tak rychle zadrmlol, že máte co dělat zachytit alespoň začáteční písmeno a i když se poctivě snažíte, tak napodruhé a napotřetí to není lepší (největší blbost je se to pokoušet po něm zopakovat, zjistíte, že se vůbec nechytáte a může to být hodně nadlouho, než se to podaří alespoň přibližně vyslovit). K tomu se tady každý den seznamujete s tolika lidmi, které už nikdy potom nevidíte, takže to podvědomě to trochu vypouštíte. Takže *Vidžendro* promiň! Moje paměťové *sloty* už to neberou.

To jsme trochu odbočili, pojďme zpátky do domu. Krishna mě tuhle vzal na čumendu do svého bytu, takže můžu říct, že mají: poměrně hodně místností, málo nábytku a málo židlí. Jedna místnost je *pooja room* (*pooja, púdža* – obřad), plná svatých obrázků a vonných tyčinek, svým božstvům minimálně ráno a večer obětují alespoň vonnou tyčinku – přesné podrobnosti nevím, můžu usuzovat jen z náznaků, co jsem zachytil. Každopádně *pooja room* nebo alespoň oltář nechybí snad v žádné domácnosti. Velké téma jsou tu pro nás záchody, u Krishny mají dva – jeden evropský a jeden místní, „turecký“, na obou obligátní větší kýbl a menší kýbl na omytí prdelky.

V bytě bydlí Krishna s rodiči – a to ne protože by to byl nějaký mladý cucák nebo mamánek, ale tady to tak prostě je, rodina zůstává spolu. Pro nás obtížně představitelné, a třeba když mi Vijay říkal, že bydlí se svojí babičkou v jednom pokoji. Nooo... zajímavé.

Jinak Mamakrishna má domácnost pevně v rukou, pořád šruje a dohlíží na mě (a tipuju, že nejen na mě;-)), kam chodím, kdy chodím zpátky, kudy chodím, s kým chodím atd. Je to taková (ne)oficiální hlava rodiny. Usměvavá jen občas, dominantní je přísný až trochu zamračený výraz. To táta, v mém soukromém kódu *Papakrishna*, se na chodu domácnosti výrazněji nepodílí, vídám ho jenom sedícího či se povalujícího na verandě a ne úplně duchem přítomného.

Krishna občas pracuje (asi dvakrát denně někam na skútru jede, prý dělá něco s financemi), jinak sedí na podlaze u televize (má krásnou velkou plasmu a sleduje takové ty kýčovitě bollywoodské filmy a seriály), a když jdu kolem, pokecáme. Nic zásadního, takový ten *small talk*, má ještě manželku a syna, které jsem ještě naživo neviděl. Zatím jsem viděl jen nějaké fotky. Manželka na šestinedělí odjela ke svým rodičům (místní zvyk) a potom se vrátí zpátky a už budou všichni spolu. Krishnovci obývají první patro. Na střeše je můj maličkatý pokoj, zbývá tedy ještě přízemí.

V přízemí bydlí jiná rodina, manželé a syn. Lidé jsou to milí, občas mě pozvou na návštěvu a na – jak já říkám – na křížový výslech. Oni Indové jsou totiž hrozně zvědaví. A když mají ještě Evropana takhle na dosah, je to neodolatelné lákadlo. Ale zas vás alespoň pohostí. Nejvíc je zajímavá, jak se vám líbí v Indii, co jídlo, co vaše země. Tady se dostáváme do zeměpisných problémů – oni jsou rádi, že vědí, že něco jako Evropa existuje, jednotlivé státy jsou pod jejich rozlišovací schopnost a náš pidistáteček, kde je tolik lidí, kolik by se vešlo do jednoho pořádného indického města, je opravdu mimo výseč vědomostí i chápání. Čest všem výjimkám! Zase ruku na srdce, já nemám absolutně páru o jednotlivých indických státech, jazycích a realitách, takže úplně rozumím tomu, že normálního Inda nechává *Czech Republic* a i *Czechoslovakia* úplně v klidu. Samozřejmě je tady těžké o svojí zemi něco povídat, takže se hovor (tak jako u nás) stočí na počasí. A to je vtipné, když říkáte, že ve vaší *country* je teď kolem deseti stupňů, to se doslova otřesou zimou (*smích*). Jednou prý bylo v Maisúru šest stupňů (nad nulou) a někteří lidé snad i umrzli.

Takovýhle výslech je v pohodě, ale postupně to přitvrdí – zajímají je takové ty věci, na které se úplně napřímo neptáme: rodinný stav, příjem, zaměstnání, zaměstnání rodičů, náboženské vyznání... Člověk se pak cítí trošku divně, když nastane konfrontace hodnot – jejich rodinný život proti našemu individualismu, náš ateismus proti jejich víře. Nejhorší pro mě bylo, když došlo na peníze a na ty u Indů dojde zpravidla záhy. A už prší otázky. Kolik stála letenka, kolik stojí měsíc v *shaale* a další a další položky. Tak nějak tušíte, že to je hodně peněz, tak mlžíte, ale stejně z vás nějaké cifry vytahají. Teď si to sčítají a propočítávají a vychází jim suma peněz, co možná nikdy pohromadě neuvidí – a přichází zcela logická otázka: „Hele mladej a co ty tam u vás děláš tak závratného, že máš tolik peněz?“ Samozřejmě je to trochu jinak diplomaticky formulované.

A to je ten *shock*, protože já tam u nás nic závratného nedělám. Něco si studuju a mlátím sebou na podložce. To je celý. Což tváří v tvář lidem, kteří od rána do večera dřou v podmínkách, které my bychom nepřežili ani pár chvil, vyvolává řadu otázek velmi kousavých ...

Po prvním výslechu jsem byl docela hotovej, nějak jsem cítil, nedá se to popsat, prostě... nespravedlnost a i trochu studu za to, jak si nevážím toho, co mám, co nemusí být samozřejmé, jak se tady dnes a denně přesvědčujeme...

Pojďme to rozdýchat ven. Opustíme dům a jsme na ulici, kde míváme ženy v klasických sári (takové pestrobarevné nařesené vyšíváné prostěradlo krásně vlající ve větru) a muže v tesilkách a košilích. Měl jsem představu, že si tu seženu takové ty volné kalhoty, co se vážou na tkaničku (styl „fisherman“), které si představujeme jako typické asijské (indické) oblečení. A ono nic, vůbec se tu nedají sehnat. Nakonec jsem si jedny kalhoty nechal ušít a jinak tu pobíhám v jakési sukničce – *dhóti* tomu říkají. Je to barevný kus prostěradla, co tu muži nosí na doma. Já jsem líný se převlíkat, tak se do toho ráno zamotám a jdu, večer se na spaní zase vymotám. Super věc a tak multifunkční (když to nemáte na sobě můžete to použít jako prostěradlo, ručník, hadr, kobereček no v podstatě cokoli). Místní na mě tak nějak divně koukají, ale to by dělali stejně, i kdybych byl v kalhotách. Až později jsem se dozvěděl, že to, proč všichni tak koukali, bylo možná způsobeno nevhodně zvolenou barvou. Žlutá je prý vyhrazena pro slavnostní okamžiky jako jsou svatby a jiné pobožnosti. No, vlastně jsem se trefil. Pro mě je tu každý den svátek, ale raději jsem přezbrojil na bílou barvu, ta nikoho neuráží.

Zpátky na ulici – tady ve dne vládnu KRÁVY. Ty jsou volně vypuštěné, kočují ulicemi a žerou odpadky. Indové si s odpadem hlavu nedělají, prostě když něco nepotřebuju, šup s tím na zem, ona to nějaká kravka spase a když nespase, tak se to potom spálí. To je místní varianta úklidu ulic. Má to i něco do sebe. Vždycky, když dosnídáme, neseme zbytky ovoce a zeleniny kravám a ty je na počkání zpracují. V noci jsou krávy zavřené. Kde? Nevíme. Žádný kravín jsme neviděli. Navíc, jak ty krávy dostávají do jejich domečků? Plno mysterií okolo těchto místních královen.

Druhý pouliční fenomén jsou toulaví psi. Je jich tu moře, zpravidla špinaví tak, že když je pohladíte máte dlaň jako od mouru. Zjizvení vládci noci s prokousnutým levým uchem, v noci bojují o svá teritoria a přes den vyspávají protažení na denním sluníčku.

Pravidelně narážíme na žebráky a žebravé děti, často potkáváme místní bláznivou ženu. Ta bloumá ulicí s nepřítomným výrazem a jen se směje. Když nás zahlédne, utíká k nám s napřaženou rukou, *shake hands, shake hands*, jen lvice ruku vždycky políbí.

Pomalou se dostáváme na hlavní silnici, kde vládnu MOTOCYKLY. Motorka tu je rodinný dopravní prostředek, takže často vidíme motorku se čtyřmi pasažéry (rodiče a dvě děti + jistý počet zavazadel) nebo obtěžkaná všemi možnými náklady – nejvtipnější, co jsme viděli, byli dva týpci vezoucí asi dvoumetrové prkno (není nic, co by Ind nedokázal převést na motorce, žebrák, deset plastových židlí, cokoli řekneš, Ind naloží na motorku a jede), které trčelo do nebes, nebo tři čtyři chlapi srandovně namačkaní na jednom stroji. Na každém rohu čekají vleže i vsedě motorikšové, co nabízejí svezení (bílých se do rikši vejde max. čtyři osoby, místních šest i víc, jsou skladní tihle Indové).

O mumraji na silnici už jsem psal, tak raděj pojdme zpátky k mému domu, hned naproti je chrám, každou chvíli jsou slyšet mantry, cinkání a jiné stopy rušného náboženského života, ještě jsem tam nebyl, ale chystám se, Krishna mě tam prý někdy vytáhne...

P.S.: Abych dokončil naší exkurzi do maisúrského světa – tohle psaní vzniká v místních internetových doupatech. Říkám doupatech, protože všechny krámky tu jsou maličkaté, o velikosti obývacího pokoje. Tohle není výjimkou, v hluku starého větráku je tu naskládáno tolik počítačů, kolik je jen možné. Pod pojmem počítač si neračte představovat něco extra, tisíci prsty ohmatané klávesnice a ulepené monitory, ale zaplat' pánbůh za ně...

Potit krev

Dneska je *moon day*, novoluní. Jsme pěkně pomlácení, jak Vijay, tak Vinay se nám poctivě věnují. O tom, že u Vijaye v *shaale* není moc lidí, a tedy se není kam „schovat“, jsem už psal. Před Vinayem se taky neschováte, ten má v *shaale* schválně maximálně 12 lidí, aby se mohl všem náležitě věnovat. Takže ráno i odpoledne jedeme na 100%. I když skuhráme, je to zázrak. V Praze zacvičit tak jako tady, asi bych byl minimálně týden na brufenech, ale tady to funguje každý den už víc jak měsíc. Ťukám na dřevo a přemítám, čím to může být. Počasí tady umožňuje tělu se kvalitně zahřát, tím je člověk flexibilnější a pak i regenerace je kvalitnější; navíc oba dva kluci umí, jejich návody a adjustmenty jsou na vysoké úrovni (ohnou tě jak bambus, ale jen tak, že tě nezlomí). Umí „*feel the body*“, cítit tělo. A jejich instrukce jdou až na dřeň – moje nejoblíbenější a s širokým spektrem uplatnění je: *Think less* (méně mysli). Kolikrát si nosíme to největší břemeno a největší zatuhlost ve svojí vlastní hlavě. Tahle hláška poprvé zazněla, když se Iwča ptala Vijaye, co když spadne ze stoje na ruku, jestli jsou nějaké finty na to, jak správně spadnout a co by kdyby. Takovéhle spekulování tady neslyší rádi, a tak odpověď byla lakonická: „*Keep the vision and think less.*“ (prostě sleduj *drišti* – bod, na který se člověk v *ásaně* pevně a přitom trochu rozostřeně dívá, a tím dotváří celou pozici – udělej pozici a všímej si toho, co je, ne toho, co by mohlo být).

Únava se s každým dnem zvětšuje, a tak počítáme dny, co zbývají do soboty nebo do dalšího *moon day*. Ovšem, když sobota nebo *moon day* přijde, cítíme se nesví, jako by nám něco chybělo a zase se těšíme *doshaaly*. Ono totiž přes všechno to nepohodlí v *ásanách*, cvičení máme rádi nade všechno a den bez cvičení jakoby se snad ani nepočítal.

Na lekci, a hlavně na záklony, je někdy tak těžké dojit, každý krok stojí přemáhání a bolest těla se s každým krokem stupňuje, ale ... jak vlezete do *shaaly* a stoupnete si na podložku, něco se stane – tělo začne pracovat, jak by člověk nečekal, najednou (no úplně najednou ne, ale po pár pozdravech slunci) je krásně lehké a člověku dojde, že je to celé jinak, že opravdu nemá cenu se hrabat ve svých pocitech a přemýšlet, jaké to bude. Prostě: „*Think less...*“ a nedat strachu šanci. Strach (*fear*) je stejně prý jen **False Evidence Appearing Real** ...

Náš český team, no spíš naše trio (už jenom já, Iwča a Michal, protože Monika a Jana už jsou pryč) se nachází v takovém zvláštním stavu, dobrá nálada je, to jo, a k ní taková zvláštní forma únavy, nebo spíš přeplněnosti novými dojmy – nejde to moc převést doslov, a tak většinou jen tiše sedíme u stolu a čumíme do blba. Pokud bych měl popsat, naše jógové působení tady, bylo by to asi takhle: Jogína tady poznáte na první pohled, jeho tělo je vápenatě bílé (pro samé cvičení nemá čas chodit „povenku“) a pak specifický typ chůze, který prozrazuje namožené tělo – záda sice vyrovnaná, ale jaksi nepřírozeně vyšponovaná nahoru (jediná pozice, kdy

nebolí), chůze taková, co jen natažené *hammstringy* (zadní strana stehen) a namáhaná přední strany stehen dovolí.

Kvečeru má jogín žízeň, a tak po setmění dlouho postává u *coconutmanů* (kokosáků) a pije jeden kokosový ořech za druhým, aby alespoň trochu nahradil tekutiny, které ztratil v hektolitrech potu na podložce. Když jogína donutíte se posadit, dlouho neposedí, je totiž těžké tělo naskládat do jedné pozice, ve které by se dalo vydržet bez intenzivního uvědomování si nějakých svalů. Snad ještě může ležet, to jo. Pomalu začínám rozumět, proč vrcholem jógových technik je *jóga nidrá* (jógový spánek), brzy už nebudu schopen praktikovat nic jiného (*smích*).“

Tohle není nářek, přesně kvůli tomu jsem tady a takhle nějak jsem si to představoval, tento rok se plní přání – všimli jste si toho? Stačí pomyslet a je to. Přijde to. Chce se jen odvážit si pomyslet a přát si. Lépe řečeno dovolit si něco přát a vykročit tím směrem...

Nový rok

Včera byl indický nový rok. Pro nás trochu nezvyk takhle na jaře, ale co jsem pochopil, počítá se to podle měsíčního cyklu. Takže ve čtvrtek bylo poslední novoluní a teď začátek nové měsíční fáze a s ní i nového roku. Hmm.

Člověk by čekal bujaré veselí: petardy, dělbuchy, ohňostroje a jiné. O to víc, když k něčemu takovému Indové nepotřebují jako my nový rok – něco tu bouchá každou chvíli. Jenže bylo to jiné. Jiné a to hned od rána. Všechny obchody – pozor nepředstavujte si obchody v našem slova smyslu, my bychom to označili jako malé zaprášené, špinavé špeluňky a stánky. Jeden jako druhý: stánek se zeleninou, krámek krejčího, něco jako trafik, obchod s knihami, xerox, fotograf, všechny stejně malé a stísněné – a všechny zavíraly brzo, a nebo vůbec neotevřely. Všude bylo ticho. Ulice prázdné jako vymetené. Bralo to dech, bylo to tak zvláštní. Tak zoufale málo tu zažijete TICHŮ a prázdné ulice. Snad jen ráno o půl páté ... a teď něco takového celý den. To je tady opravdu NĚCO.

Ovšem nový rok, nenový rok, my jedeme dál. Takže ranní praxe a obvyklý seminář TTC. Tenhle slavnostní den jsem měl napilno – Krishna mě pozval na oběd. No na oběd – pozval mě na třetí hodinu. A to se ukázalo jako kámen úrazu. TTC končilo dřív – kolem půl druhé a já neodolal a zašel jsem si ještě na oběd s Iwčou a Johannem. Plánoval jsem to jen jako takovou malou rozvíčku žaludku, jako takový předkrm. Držel jsem se při zdi a dal jsem si *čapátí* (indická chlebová placka) a *parotu* (jiná indická placka, trochu tlustší připomínající palačinku na slano) se *sambarem* (červená bohatě kořeněná polévko-omáčka se zeleninou a luštěninou) *asabdžím* (kořeněná restovaná zelenina). Johann měl velké oči a byl zvědavý, cože si to dávám, a tak si dal od všeho rovnou dva kusy. Nakonec nemohl, to dá rozum, dva kusy je docela náklad a Johann není žádný jedlík. Jenže mně, jak jsem byl příjemně rozjedený, to nedalo a dojedl jsem tu Johannovu porci. Takže to ve finále dopadlo tak, že po dvou kusech jsem měl nakonec já. Tam mi to nepřišlo, klidně bych ještě konzumoval, zbožňuju indické jídlo, jenže už když jsem se zvedal a kulil se domů, jsem se cítil poměrně najedený, možná až přejedený. Dal jsem si sprchu a moc se mi nikam nechtělo, ale pozvání je pozvání.

Vyrazil jsem tedy a přitom víc než trochu doufal, že Krishna třeba nebude doma. Občas se stane, že si s Indem něco dohodnete a on na určeném místě v určený čas není... Mají trochu jiné vnímání času, půl hodiny zpoždění žádná míra a někdy to nedopadne vůbec. Jenomže tentokrát, jak na potvoru, zahrnul jsem za roh a hned viděl Papakrishnu na terase. Nebylo pochyb, že mě zmerčil a hned šel dovnitř upozornit ostatní. Spíše než chuzi mé počínání připomínalo ploužení – břicho mi ještě více ztěžklo a stejně tak i nohy. Bylo jasné, že se dalšímu obědu nevyhnu. Doploužil jsem se ke dveřím, otevřel a hned si mě vyčíhal Ind bydlící dole (jak už jsem psal o té rodině, co mě dříve pozvala na večeři a na první křížový výslech). *Just one minute, please come.* V duchu jsem se zaradoval, že trošku stihnu vytrávit, a ochotně

jsem ho následoval do jejich bytu. Začalo to nevinně, směsí angličtiny a *kannady* (místní jazyk) mi vysvětlili, že je dnes nový rok. To jsem odkýval a taky se ptal, jak je to teda s tím měsícem, jestli to v Indii počítají podle měsíčních fází. Taky jsem řekl, že mi máme nový rok v lednu. To mi zas odkývali oni.

Byl to fajn pokec, žádné obtížné otázky, jenže pak se paní domu vzdálila a když se vrátila, pohroma byla tady – velký tác, placky plněné něčím sladkým (asi *džagerí*), *lemon rice* a tři druhy salátu. Nebylo cesty zpět. Vyhrnul jsem si pravý rukáv, odmítl nabízenou lžici a pěkně po indicku se pustil do jídla. Bylo vynikající, chuť kazila jen víze toho, co mě čeká nahoře, co asi Mamakrishna uvařila. Pečlivě kousaje každé sousto, prsty si hrajíc s rýží a ostatními substancemi vytvářeje hmotu uchopitelnou do prstů jsem chválil kuchařské umění paní domu. Byl jsem úplně plný, když jsem vracel prázdný tác (potom, co jsem si nad ním umyl ruku), miluju indické stolování. Už jsem byl na odchodu, když zaznělo: *One minute wait...* zježily se mi vlasy. Další nápor už bych opravdu neměl kam nacpat. Naštěstí mi přinesli jen pár placek na doma.

Rozloučil jsem se a vydrápal se o patro výš. Funěl jsem jak parní lokomotiva mezi lapáním po dechu jsem ze sebe vyrazil *I am so sorry, I am late. – Don't worry* (ti Indové opravdu mají jiné vnímání času, ja bych byl asi trochu naštvanej, kdyby mě takhle někdo zdržel od jídla, protože na mě s jídlem samozřejmě čekali) a už se to neslo – usadil jsem se na zem a přistál ke mně tác a talířek. Na tácu byla *lemon rice* (náhoda?), *curd rice* (*curd* = jogurt), udělaná na sladko-slano s hroznovým vínem), na talířku zase *aloo* (smažené brambory, *btw* velmi pikantní) a luštěninové placky, které nevím, jak se jmenují. Naskákal mi pot na čele a za zvuku bollywoodského filmu, který jako vždycky hrál v televizi, jsem do sebe začal soukat svůj už třetí oběd. Bylo jasné, že i kdybych měl prasknout, není možné něco nechat. Maličko mě rozptylovala Mamakrishna u plotny, kde stále něco připravovala. Takový indický oběd může mít i šest chodů a mé možnosti už byly velmi limitované. Můj žaludek naštěstí s vypětím všech sil vše zvládl pojmout. Byl to trochu boj, na jehož konci přišla Mamakrishna, snad nikdy jsem neviděl její tvář tak rozzářenou a v rukou měla dva hrnce. *Oh my God!!!* V jednom hrnci *curd rice*, ve druhém *lemon rice*. Jako jestli nechci přidat. Ze slušnosti jsem si dal ještě troch *curd rice* (byla opravdu vynikající a také lépe stravitelná). Zdálo se, že mí hostitelé jsou potěšení, jak mi chutná... Kdyby jenom tušili, co všechno moje naduté břicho ukrývá...

Nakonec Krishna zavelel a obřadně mě odvedl do koupelny... Sláva! Myti rukou = konec jídla, jsem zachráněn.

Ne úplně na závěr přistál ještě malý dezert – nudle ve sladkém kondenzovaném mléce – byl naštěstí závěrečnou a vydařenou tečkou za vskutku vydatným troj-obědem.

Pohovořili jsme s Krishnou a já se odkulil domů. Tohle všechno bylo včera. Dnes jsme vyrazili na výlet do Golden Templu s naším

učitelem – zrelaxovat před závěrečným a vpravdě vražedným týdnem našeho TTC. Bavili jsme se o novém roku a způsobu oslav – tyhle oslavy nejsou a nemají být pompézní, jsou zaměřené dovnitř. Lidi jsou zkrátka doma a na oslavu si dají vydatný oběd (což jsem splnil vrchovatě (*smích*)).

Ještě malá poznámka k novému roku, *mandaly*, které indické ženy každé ráno kreslí přede dveře svých domů, byly ten den opravdu krásné. Odpoledne jsme se dokonce vydali je fotit. Mandaly bylo opravdu obrovské a majestátní. Vyvedené i několika barvách a navrch zdobené květy. Prostě krása. Cestou jsme zabloudili mezi skupinu dětí hrajících kriket (což je nepochybně indický národní sport a v každé druhé ulici narazíte na partičku dětí či dospívajících s pálkou honících míček). Průchod tou rozdováděnou bandou byla taková místní klasika, všelijaké pokřikování. TOP 3 jsou asi: *what's your name; which country a take a picture*. Nejen děti se tu rády fotí, takže vyfotit a pak hned ukázat, jak fotka dopadla. Zasmějí se a spokojeně odběhnou, nebo žádají další a další fotky. Mezi těmihle dětmi byl ale také Shiva, kluk tak mezi 16 a 20 lety, který mluvil dobře anglicky. Pak ještě z domu, u kterého hráli, vylezl Shivův strýc, což byl, jak se později ukázalo, učitel *hindi* ve škole. *Hindi* asi uměl výborně, ale anglicky ani slovo, naštěstí jsme mohli komunikovat prostřednictvím Shivy. Ústy svého synovce nás také ten sympatický pán pozval dovnitř. S radostí jsme tedy vstoupili a rázem se ocitli ve velmi tmavé místnosti, na jejíchž modrých stěnách viselo všechno možné a nemožné (obrázky, poličky velmi zvláštních tvarů, jedno přes druhé). Z vedlejší místnosti přišly dvě ženy (manželka strýce a ???) a dvě holčičky v pestrobarevných šatečkách. Obsloužili nás, dostali jsme poctivý čaj a povídali.

Veškerý zájem byl věnován lwče – s lwčou je to parádní strhává na sebe pozornost nejen lidí, ale i komárů, a tak máte klídek. Stejně to bylo tentokrát – lwča si dala poctivý křížový výslech (a holky to mají ještě těžší, zvláště pokud je jim více než dvacet a nejsou dosud vdané, to pak přicházejí všelijaké litující komentáře) a já si zatím užíval nejlepší *masala tea* (takový ten indický kořeněný čaj), jaký jsem kdy měl. Ukázali nám fotoalbum. Hlavní byly fotky ze svatby, to je tady opravdu *very big thing*, na druhém místě pak byly obrázky *zpooji*, kdy bylo požehnáno rodinné motorce. To nás velmi zaujalo. Jak jako požehnat motorce? A oni tedy vysvětlovali, že nejdříve se všechno prostřednictvím *pooji* nabídne bohům, a teprve potom používá ... A přesně takhle by to mělo být s každým naším činem, měl by směřovat k Bohu bez ohledu na to, co nám osobně přinese, nebo jaký výsledek bude mít... *karma jóga* Jinak motorka tu má prvořadou důležitost. Je to rodinný dopravní prostředek. Prostě na ní tady naložíte celou rodinu i s taškama a jedete ...

Poslední jídlo u paní Sandhyi

Je to dům, ve kterém jsem měl původně bydlet. Dům, ve kterém bydlí místní kuchařská ikona paní Sandhya, prý proslavená široko daleko a hojně navštěvovaná cizinci dlíci zrovna v Maisúru. Inu, proč ne. Vypravili jsme se tam jednou. Upřímně jídlo nebylo špatné, ale nejzajímavější z celé návštěvy bylo, jak si Michal vylil vodu přímo do klína a také to, jak se pak na záklonech po vydatném obědě těžko cvičilo. U Sandhyi je totiž těžké se ovládnout, pořád vám něco nosí, vy si to nandáváte, ztrácíte přehled o tom, kolik už jste toho snědli, protože snědený obsah mís je doplňován stále dokola. Co se týká skladby jídla – Indie, ale přizpůsobená citlivým evropským žaludkům, takže všechno takové trochu *fancy* – *raita*, *sabdhí*, *kičrí*, *curd rice*, *veg pulav*, saláty, *čapáti* atd. Za sebe, pokud bych si měl vybrat, pořád vítězí *Mahesh*. Na *fancy* věci mě moc neužije a taky skladba osazenstva mi moc nesesedla. Ne všechny západní jógy mám zapotřebí potkávat;-).

Paní Sadhyu jsem tedy pustil z hlavy. Ale nikdy neříkej nikdy, uběhlo pár týdnů a Nina z Taiwanu, která právě u Sandhyi bydlí, navrhlá, že bychom tam mohli jít na oběd. Nyní, když je nás tu takřka doslova pět a půl, to bylo takové, proč nejít a trochu utužit záklonářskou partu. Nina navíc slíbila, že oběd začne dřív, abychom měli šanci vytrávit před záklony. To se úplně nepovedlo, oběd začal ve 13:30 (záklony začínají 16:30), ale jako zázrakem jsme všichni vytrávili a cvičilo se ohromně. Navíc tam byla pekelně dobrá omáčka-nebo-co-to-bylo z rajčat a potkali jsme Toma, Američana žijícího v Budapešti, který v Maisúru cvičí u starého pana Iyengara a který v mých očích rehabilitoval můj pohled na americké cvičence. Moc příjemný parťák tenhle Tom.

A právě tenhle Tom, co ve středu odjíždí a prý v pondělí je u Sandhyi něco jako rozlučka, je nepřímo na vině dalšího příběhu. Mlsně jsme nastoupili k paní Sandhye. Začali jsme jíst později, takže jsem se víc hlídal, abych se nepřejedl, nebylo to těžké, lidé se sešlo víc než minule, tak se člověk měl co ohánět, aby se vůbec k něčemu dostal. Jaká radost, když se nám podařilo ukořistit hodně toho nebeského pokrmu s rajčaty a pak po jídle čekající na čaj, jsme s Iwčou uzmuli celý hrnec *curdu* (domácí jogurt) a vypili ho.

Pocity byly skvělé, něco ve stylu to-jsem-to-pěkně-zvládli-a-ani-jsem-se-nepřežrali. Být tišeji, slyšeli bychom, jak se na nebesích smějí. Záklony začaly jako vždy, pocity se zčistajasna změnilly na proč-jsem-tak-těžký-co-to-je? Iwča to zabalila po pozdravech slunci a mě můj žaludek říkal, že bych taky měl. Ego bylo silnější. Zatnul jsem zuby a vyzval své útroby na souboj. Jsou bitvy, které nemůžete vyhrát. Návštěvy toalety nic neřešily. Při a po *kapotásaně* (jeden pěkně vypečený záklon v kleku) jsem cítil, že některému jídlu se moc nechce být stráveno. Ještě jedna pozice, ještě jednou dojít na záchod. Bolest žaludku se vystupňovala, už se nešlo ani předklonit. *Šavásana*. Úleva nepřicházela. Šouravý a předčasný odchod domů.

Tam nejprve hrozná žízeň – a už se fajnové, načinčané jídlo paní Sandhyi valí ven všemi myslitelnými cestami, nohy stížené svalovou horečkou kolikrát nestíhají donést

tělo na místo určení, takže pak ještě práce s hadrem. Navíc nebylo moc moudré to zapíjet mátovým čajem, byl totiž jemně kořeněný a to tak, že chuťové buňky to nepostřehly, na rozdíl od přecitlivělých útrob, takže ještě jedno kolo záchodování a pak kolaps na lůžku.

Přišla horečka a vzpomínka z dětství, jak malého vzteklouna vezli na chalupu, na Přebytek, a on se poblil a pak se vztekal, že nemůže jahody, jediné, co dostal byla Coca Cola a černý čaj. Uprosil jsem lwču, ať mi zajde pro kolu (nepil jsem jí roky) a pak ji nechal vybublat, jak to máma vždycky dělávala ... vypil jsem si svých pár hltů. Jinak jsem si užíval, jak se tělo horečkou čistí ... horečka mě přikovala na celé úterý k posteli, ani jsem nevstal, ale cítil jsem, že je vše na dobré cestě, že až odejde horečka, všechno skončí a já budu čistý.

Ve čtvrtek jsem už nastoupil do *shaaly*, slaboučký jak nemluvně, ale pochopil jsem, o čem to vlastně všechno je, o naslouchání svému tělu, takže jsem odcvičil pozdravy slunci, pár pozic ve stoje a závěrečné a odebral se zpět na lůžko. Pak jsem se dostavil na tu už zmiňovanou „veteránskou“ *pránájámu* (kde mi udělaly radost jen *kriyas*, ty jediné jsem totiž mohl dělat bez omezení).

Postupně se můj zdravotní stav zlepšoval, až jsem v pondělí zacvičil celou sérii, Vijay byl nadšen: „Finally good practice,“ ovšem tam nahoře to vyhodnotili, že jsem se ještě nenaučil dost – nebudu to protahovat, ta podkapitola by se mohla jmenovat „Můj poslední džus v Maisúru“ nebo „Nejhorší džus mého života“, stalo se to samé, akorát místo „vomitting“ (zvracení) přišla „diarrhoea“ (průjem kvality dosud nepoznané), to už jsem se v duchu smál, co se tu všechno může zchumelit. Můj zadek připomínal Křížíkovu fontánu a já bych dal bůhvíco za normální evropskej hajzl, kde si člověk může sednout. Chvilími mi opravdu nebylo do smíchu.

V nejhorších chvílích mě ale přišel navštívit Vijay, přinesl dva chleby a pytel *sweet limetek*. Řekl jen: „Eat well, sleep well,“ a „Chtěl jsem tě jen vidět, vidím, že na tom nejsi tak zle, když můžeš chodit. Tak ráno přijď, alespoň na pozdravy slunci.“ Já ráno přišel, dal si podložku, co nejbliž záchodu a čekal, co se stane, až mé svěrače nevydrží nápor vody (jediné, co ze mě vycházelo, byla voda). Nestalo se nic, po cvičení jsem dostal hlad a utíkal domů, dojedl chleba a „*sweet limes*“ byly výborné. Večer mi Vinay vzkázal, ať vypiju sklenici mlíka s kurkumou, tím *diarrhoea* prozatím skončila. Tak tu jsem, tak tu sedím, bez ambic, zkušenější o další rozměry života a zažívání. Až tohle dopíšu, jdu na záklony, můžu chodit, tak prý mám přijít (*smích*).

Mám se dobře, užívám si to, popravdě jsem nadšen, co lidské tělo, když se mu dá čas, všechno zvládne. Každému bych vám přál ten pocit, když z vás konečně vyleze něco tuhého a pevného (*smích*). To má člověk chuť to jít oslavit, jen ty oslavy by mohly mít osudné následky.

Mimochodem sbírám indické paradoxy – po ničem jsem se tu nepoblil, až po jídle od ženy, která se živí tím, že vaří pro citlivé západní žaludky. Dobré, ne? Sbírejte tyto paradoxy, usvědčují totiž naší zdánlivě dokonalou mysl (rozum) z omylnosti...

Maisúrské pásmo

V NOCI

Podivné zvuky, temné siluety netopýrů, štěkot psů, kteří v noci bojují o svá teritoria a přes den se válí na ulicích, klidně vedle lavičky, na které sedí krásná Indka, klidně na okraji silnice, klidně uprostřed silnice, klidně vedle sebe navzájem, přes den zapomíná na noční nepřátelství a vytasené tesáky. Musí nabrat sílu, je potřeba si hlídat noční revír.

V noci občas přijde zvuk, při kterém tuhne krev v žilách, možná ty mříže v každém okně nejsou jenom kvůli opicím... nejhorší a nejděsivější zvuk je ale komár, co ti bzučí u ucha, co půl minuty ho slyšíš a těch půl minuty víš, že nespíš. Ať si vezme, co potřebuje, ať si vysaje tu svoji dávku krve, ať si pochutná, ale POTICHU... Občas ruch ulice zesílí, nezbytné troubení a chvílemi krásná plná tichá noc...

Když deprese je jen hlad po něčem vyšším

nad Chammundi Hills vychází slunce

za zvuků manter a zvonků

zvonů kostela a zpěvů z mešity.

RÁNO

Den na terase začíná zpívanou modlitbou z mešity, kterou vystřídají zvony z kostela a nakonec zvítězí mantry z templu, z toho templu, ve kterém pak zvoní každých deset minut, a mumlání manter neustává. Jedoucí vlak se na chvíli připojí k duchovnímu splývání jednoduchých vyznání svojí modlitbou v 5.10, pak už zní jenom mantry a rozličné cinkání z templu.

Měsíc nad palmou bledne a přímo naproti, ano tam, kde jsou Chamundi Hills, se to už chystá na východ slunce. Krkavci krouží a krákají, nakonec dosedají na zábradlí, ale vyfotit se nenechají... Sílí bučení krav...

CHAMUNDI HILLS

Chamundi Hills, symbol Maisúru, když je nevidíš, tak už nejsi v Maisúru, jsou vidět ze všech jeho částí. To tady bohyně Chamundi porazila onoho démona, podle kterého se celé město jmenuje a co má fešáckou sochu nahoře, kousek od stanice autobusu. Víc jak tisíc schodů na Chamundi Hills, to je takový ranní indický fitness. Takže hrdý dědeček vytáhne své vnuky ještě za ranního oparu a už od desátého schodu je musí motivovat k tomu, aby lezli vzhůru, aby zdolali tenhle pahorek. Jsou míjeni jinými, co touží po krásné postavě, supění a funění, největší borci, to celé vybíhají nebo jdou bosí. Nesmíme opomenout ani mladé páry, co mají to nejdůvodnější přání a co trpělivě schůdek po schůdku malují barevným čarovným práškem a tečkou po tečce se obracejí k bohyni Chamundi s pokornou prosbou. Svatý muž v oranžové suknici zase rozvážně stoupá vzhůru drmolíc mantry. Všichni jsou

pozorováni všudypřítomnými ještě rozespalými opicemi, které nyní ještě nevybírají svoje mýto, nýbrž se drží zpátky, jakoby respektovali oběť těch, kteří tak brzy vstali. Sem a tam se ukáže polodivoká koza. Travniny okolo schodů ukrývají velké množství hadů a jiných podobných kolegů, co u nás vylézají na sv. Jiří, většinou jedovatých, ale pozor tady jsi na posvátném místě, takže jejich jed neúčinkuje, prý se tu nikomu ještě nic nestalo. Možná ale není špatný nápad se zdržet večerních výstupů, kdy si tito obyvatelé travin dopřávají odpočinku na sluncem vyhřátých kamenech, po kterých skoro poslepu bloudí potníkoví nohy.

Ve dvou třetinách výšlapu je obrovská socha *Nandi*, to je *lord Shiva's vehicle*, každý z indických bohů má nějaký přepravní prostředek a Lord Shiva využívá tohohle býka, někde ve skalách nad Nandi je jeskyně s poustevníkem, který západňanům občas zařizuje svatby v indickém stylu, a přímo u Nandi nechybí ani pár krámků, to pokud bys zatoužil třeba po čerstvě vymačkaném džusu z cukrové třtiny nebo sošce Buddhy, Ganeshy, Shivy a dalších.

Ale teď vzhůru k vrcholům. První, co uvidíš, jsou záchody, hned po nich *coconut stand*, není to špatný začátek a pak už je to tady *Templ Chamundi*, jako každý správný indický templ má sedm pater a v okolí už to žije od časných ranních hodin, Indové tvoří na jejich poměry způsobnou frontu čekající, až se otevřou vrata chrámu. Vedle má svůj templ Chamundin synek Lord Shiva, menší a ne tak poptávaný, ale také krásný... Blízké tržiště ještě pospává, ale před chrámem už hlídkují první veksláči a jiní filutové, co si chtějí vydělat, vědí, že většina lidí ve frontě není místních, že sem jezdí kolikrát i neuvěřitelnou dálku, no a takový člověk by se třeba chtěl nechat vyfotit před chrámem nebo vstoupit do chrámu s větším květinovým věncem, než je obvyklé a nebo... co všechno jen dokáží vymyslet... postupem času to začne žít naplno, proberou se i strážci bot a začnou za své služby vybírat, tržiště ožije typickým indickým ruchem a v nedaleké zelené budově začnou znaveným poutníkům vydávat *prasadam*, tedy jídlo obětované napřed bohyni...

ULICE I

Zpátky dole. V nedaleké továrně houká siréna každou čtvrt hodinu.

Už vím, kam krávy chodí spát, hned za rohem je kravín, ne takový jako náš, prostě normální barák a k němu se od brzkého rána trousí Indové se všemi možnými i nemožnými nádobami... Ind bez mlíka, to by přece nešlo .

A už voda teče, co je mokrá, to je čistý, způsobit potopu a pak ji proutěnou metlou vypudit na ulici a pak do mokrého prachu kreslit „křídovým“ práškem mandalu, co vlastně ani není mandala a co má antiseptické účinky, *very scientific...*

Podojené krávy vycházejí do ulic,
toulaví psi se vracejí z nočních bitev,
všichni mají prokousnuté levé ucho

A mezi tím cyklisté, skútristé a jiní (ne)motoristé se hrnou do nového dne...

Mezitím vším první pouliční prodejci, co tlačí vozík a nebo ověšený bicykl,
ten pán, co prodává květiny,

další, co sbírá odpadky
někdo už pomalu otevírá svůj maličký krámk v přízemí domu, ale na to je častokrát
ještě brzo.

Před půl jedenáctou si tady nikdo ani neškrtně a nekoupí ani skývu chleba...

*Guru podoben květu lotosu
usazený v kalu, ale stále čistý
ani kapka vody na něm neulpí
má tu moc tě vyzvednout
z kolotoče samsáry.*

Vzdávám hold všem guruům Patandžalim počínaje.

PŘED SHAALOU I

A Shaalafena už je připravená, ví, že přijdeme, ví, že dostane něco na zub a že ji ti
divní lidé ze všech koutů světa podrbou za ušima. Upíná na nás ty svoje moudré oči,
které toho tolik ví, které vědí, kdy a jak bezpečně přejít silnici, které vědí, který dům
je náš, kam chodíme po cvičení a vůbec, co se kde mihne a šustne...

Hladíme ji, člověk si pak musí umyt ruce, jsou cele černé od její drátěné srsti ...

A zvuk motocyklu značí, že
přijíždí Vijay

občas s helmou, občas bez ní, občas s helmou v podpaží, vůbec ty helmy tady, někdo
v ní vejde i do restaurace, jiný si ji jen tak vozí s sebou.

Vijay sebere čerstvý květinový věnec zanechaný na okně
a už sedíme uvnitř

*uvodni mantra Guru Dhyanam... OM... Vande gurunam charanaaravindey,
sandarshitasvaatma sukhava bodhe, nishreyase jangaalikayamaani, samsara
haalaahala moha shantaye...*

Dva a půl hodiny a víc, tak se tady cvičí, musíš dýchat, plně a pomalu, čím víc jsi
unavený, tím pomaleji dýcháš, je to hluboké, je to jako tanec ve vodě, tak měkké,
přesně tak jsou tvé pohyby zpomalené navázáním na dech vyvěrající z hlubiny někde
uvnitř tebe... na konci se vpíješ do jógamatky... Pak jdeš zase ven, tam už to žije a
slunce začíná pálit...

Vijay: „*There are traffic rules, the first one is if there is a policeman, there are the
rules.*“

SILNICE I

Černé motorikši, auta všech značek, všeho stáří, všudypřítomná kola, skútry a
motoroky, všechno obsypané Indy a všelijakým nákladem, žebřík vezený na motorce
není výjimkou, velké pytle s čímkoliv a nebo děcka sedící, kde se dá, kam by sis ty
nikdy nesedl a sedl-li by sis, neudržel by ses a udržel-li by ses, pak bys omdlel strachy,
všechno bez helmy, k čemu taky? Autobusy všech barev s otevřenými dveřmi a s tak
silnými klaksony, až se ti chce nadskočit, když se za tebou zčistajasna zjevív, ty vládnou

celé dopravě, občas zaberou celý protisměrný pruh a vydatným troubením se dožadují pozornosti, nákladňáky pestrobarevné, pomalované nápisy pro štěstí a vůbec takové veselé, ale když se objeví, všichni se jim klidí z cesty... čím větší auto, tím větší přednost. Ale je tu někdo, kdo má přednost absolutní, a to je KRÁVA, naše matka. Kdekoli se objeví, všichni ji uctivě objíždějí... To vše se tady valí po silnici v neuvěřitelné symbióze jako povodeň a ty stojíš na krajíčku a bojíš se smočit nohy. Občas se v sebevražedné náladě vrháš pod kola projíždějících vozidel a raduješ se, jak tu všechno funguje, jak má každý právo zapojit se do toho troubícího karnevalu, každý tvůj krok vyvolává reakci, takže motorka o dva stupně uhne, aby tě těsně minula, auto nepatrně zpomalí, ale jen tak, aby tě těsně nepřejelo, jediné, co je nebezpečné, je zastavit se uprostřed pohybu a otázka pro žáka druhé třídy základní školy: Co udělá Evropan, zblblý sluníčkem a vystresovaný z toho šrumce, když na něj začnou troubit (oni netroubí na něj, ale to on neví)? Správně. Ztuhne. K tomu prosím připočítáš to, že se tady jezdí (převážně) vlevo. Takže poprvé se podíváš na správnou (pravou) stranu, ale podruhé vítězí podvědomý reflex a ty se podíváš opět doprava (a všechno to na tebe míří zleva). Ale je to tu „friendly country“, jinakost se toleruje, takže neboj a jdi už, ať tu nevystojíš důlek!

ULICE II

Po stranách silnice maličké krámky přesně v řadě, ten prodává noviny a mléčné výrobky, ten zase ovoce, další je pekárna a čajový růžek s kuřárnou, ta hromada knih uvnitř dalšího, ano i ta je k prodeji, krejčí, co ti dobije kredit na mobil tam, kde prodávají Horlicks, pekárna a cukrárna, xerox a laminování, malá špinavá díra, co je prý restaurace, ale hlavně lékárny a kliniky, na to si Indové potrpí, samá *Surya Pharmacy* a *Dental Care*, to tu frčí. Všude parkují skútry a kola, musíš kličkovat, chodníky tu sice jsou, ale končí zpravidla dírou v zemi plnou odpadků nebo vody, takže hurá na silnici, tam je větší nával a tisknout se, vyhýbat se – těsně (my pracujeme s decimetry tělesné vzdálenosti, tady se pracuje s centimetry a milimetry). Ano, tak to tady kráčí, muži v košilích, pestrobarevných nebo bílých s proužky, k tomu tesilky, dlouhé kalhoty jsou povinnost, krátké nohavice nebo vykasané sukně mají jen ty nižší vrstvy, jo anebo sukně, co muži nosí většinou na doma, ale proč si v ní nevyrazit, když jdu jenom pár kroků na nákup, kostkované většinou do modra nebo do zelena anebo bílé s červeným lemováním... A čas od času taky džíny, tak jsme dobří v šíření své kultury, že nám na to skočili i ti líní Indové... Ženy zabalené v *sáří*, krásné barevné, vlající s vyšitými vzory zlatem nebo stříbrem, krása vidět takovouhle ženu sedící vzadu na motocyklu, sedící jako na koni, obě nožky na jednu stranu, decentně se přidržujíc vzadu opěrky a dlouhé cípy *sáří* větru spolu s černými vlasy... Po svatbě se taková indická žena zpravidla stane prostorově výraznější, což jí neubírá na půvabu a přidává na vážnosti ... ale stále častěji ty naše džíny a pestrá trička, mladší generace hledí na západ ...

Bolí všechny ty billboardy
všechny ty anglické nápisy na tričkách

důkazy, kolik ze západu už sem dorazilo
pláču a vím, že i já si odsud kousek odvezu
a z toho kousku, co vezmu,
zbude prázdné místo
místo pro billboardy, pro Coca Colu
pro západ
A kvůli tomu, před čím tu jsi utíkal
k tobě tady tak vzhlížejí
jako k velvyslanci země džín a billboardů

KRÁVY

Všechny barvy, všechny tvary, hubené i tlusté, černé jako uhel i strakaté nebo bílé jako sníh, se zvoncec i bez zvonce, s rohy i bez rohů, s rohy malými nebo velkými nabarvenými i přírodními, cokoli si dokážeš představit a ještě mnohem víc, od rána tu pochodují a požírají všechno, co se dá, trávu, zbytky ovoce i zeleniny, to, co si můžou vytáhnout z kontejneru nebo najít pohozené na ulici, před domem je tu a tam speciální krmítko pro krávy, kam jim ženy v *sári* čas od času něco nasypou, sdružují se u kontejnerů a pak kočují, každá na vlastní pěst, najít a sežrat, pyšně se nesoucí vědí, že jim to tady tak trochu všechno patří. Večer je na skútrech budou nahánět a odvedou domů, to, aby ráno mohli dávat mléko před tím, než vyrazí na další výpravu. Neuvěřitelné – žerou odpadky, občas i s papírem nebo alobalem, ale mléko je tu tak dobré. Zázrak. Vše, co z krávy vyjde je dál zužitkováno, i to lejno ...

Může se taky stát, že se ráno vzbudíš, vylezeš ven a: „Co se to sakra stalo, proč jsou všechny krávy žlutý, to je už kokosové delirium?“ Nene, to je Indové jen přes noc nabarvili na žluto. To víš festival, to se slaví. Něco se tu slaví každou chvíli. Miluju Indii.

Vijay: „*In India there are two main tastes: spicy and sweet. So it is balanced.*“

V MAHESHI

V Maheshi se snídá – *vada, pongal, bonda sambar, rava idly, kessari bath, karabath, purí, dosa masala* i *set dosa*.

Nebo obědvá – *south indian thali, executive thali, curd rice, bisibelibath* (co jsme ho překřtili na *busy-belly-bath*), *veg pulav* ...

Anebo večerí – *north indian thali, naan, butter naan, kulcha, roti, rumali roti*, všechny možné a nemožné *kari* omáčky, čínská kuchyně, předkrmy, sladkosti. Jó indické sladkosti, to je kříž, jsou totiž tak sladké, že máš pocit, že ti vypadají zuby (*Gulab Jamun*), začátečník si moc netroufá na ty mléčné (z kondenzovaného mléka *Basundi* a *Chandra Hara*), a tak zbývá *fruit salad with ice cream*, ale ta *ice cream*, ta se taky může vymstít... Ale co, místní záchody jsou zdravé (posilující nohy, protahující achilovky a kyčle) a hygienické, tak o co jde?

A nápoje *chai, coffee, badam milk, lassí (sweet and salt)* a celá sada džusů, *milk shake*, cokoli chceš, na cokoli si troufneš... Ti, co četli průvodce, vědí, ti ostatní dříve nebo později zjistí, také jsem byl bláhový – nepijte džusy v restauraci, draží turisté, přidávají tam totiž vodu a cukr a přes ten cukr to nepoznáte a ta voda vám může způsobit nepěkné věci, vzít vás na zevrubnou exkurzi místních toalet...

Zašlé hnědo-oranžové haleny číšníků pendlují mezi kuchyni a přeplněnými stoly, ten bez vlasů a s úsměvem, ten, co vždycky říká: „Yes,“ ten starší, vždycky s tečkou na čele (a občas třemi bílými pruhy *Brahma, Vishnu a Shiva*), co nás nemá rád (a nebo my jeho?) a každou chvíli někdo nový, večer přibydou ještě „naháněči“ v civilu, kteří přijímají objednávky, vždyť je to přeci slušná restaurace nebo ne? Uprostřed toho všeho jakoby na vyvýšeném pódiu sedí obrýlený stařec, za hradbou svého baru trůní a počítá peníze, pořád dokola bere bankovky a projíždí je svými neuvěřitelně hbitými prsty, to on to všechno řídí... Mezi tím vším vysoký Ravi v šedivé haleně s červeným lemováním, upoceně šedivé vlasy a úsměv, ve kterém chybí pár zubů, všechno je to o očích ... A už je u nás, rád nosí *paper dosu*, rád nosí *fruit salad with ice cream*, to, protože je to v takovém pohárku, co vypadá tak krásně, tak to na nás zkouší, jestli si tu zmrzku náhodou nedáme... A pamatuje si, co kdo má rád... A hodně ví, je ti tohle, no tak to si dej *curd rice*, hele na ten svůj žaludek bys neměl jist tolik těch *manchurianů* („čínský“ předkrm *Paneer Manchurian* nebo *Gobi Manchurian* – květák)...

A úplně nakonec, po večeři, ti podá ruku teplou a zpocenou z celodenního pobíhání mezi hosty a popřeje ti „*sweet dreams*“. Za rohem, hned za ústředním velitelem, co drží kasu, je taková malá místnost, kde jsme poprvé jedli rukama, jediní bílí široko daleko, vděčný objekt pozorování, jak nám jídlo všude možně padá, rudí potem z koření a neustálého smíchu, hlášky typu: „Hlavně si neolizujte prsty, to už bysme byli úplně za vidláky,“ a snažíme se dávat pozor na to, co kdo dělá svojí levou rukou, napoprvé to nebylo špatný, a budeme se zlepšovat, tam skoro venku, na zastřešené terase totiž dostaneme lekci od Inda, co zná Jawu a co slovo *Czech* vyslovuje jako [Řzek]: „To tam neházej takhle, to musíš takhle, to je vono!“ „...ale my sme četli, že si nesmíme oblizovat prsty...“ „COŽE??“ A oblíznul si všechny prsty jeden po druhém říká je jména planet, které jsou s tím kterým prstem spojené, a nakonec nás vyzval, ať v Evropě uděláme revoluci, že lidi budou nadšení, až nás uvidí jist takhle. „A Indie, to je *most hygienic country*.“ Před prvním posráním jsme mu to ještě věřili...

U KLUKŮ

V jiné restauraci, zase kluci, kterým už zaručeně bylo osmnáct let (i když jim evidentně táhne tak čtrnáct a dvanáct) roznáší nejlepší *idly* široko daleko, a taky čaje v panáčích, silné sladké, s mlékem, tak, jak to má být... A šklebí se na Michala, když už si dává třetí... To neví, že o pár měsíců později jich Iwča vypije pět v řadě. Krásných sladkých, horkých, že člověk musí počkat, aby si nespálil prsty, a pak si je stejně spálí. A mají taky *rice sambar*, vždycky ti přinesou táč s rýží a pak přijde hoch a utopí ti všechnu rýži v nádherně rudém *sambaru*, ve kterém tu a tam plave nějaká zelenina,

ale celé je to řídké, tak řídké, že to prsty nenabereš, že to nejde vůbec nabrat, a tak bereš ten tác do rukou a jako svátost si tu červenou báseň liješ přímo úst, tady je svoboda, nikdy tu při jídle nemůžeš udělat něco, co by bylo neslušné (jen ne tou levou rukou), jak to jídlo sníš, tak ho sníš... Jsem zapomněl na *pappad*, co ti přinese ten starší kluk později, tak nějak ledabyle, ovšem elegantně ti ho prskne do toho tácu, kde ty už rejdiš prsty jako správný Ind a přežvykujíc si chystáš další sousto, křehoučká placka přijde vhod, obohatí to repertoár možných jídelních variací a tady je každé jídlo jako exhibice, jako umění možného, jako nekonečná kombinace, mísení všeho se vším, vždyť v žaludku se to pak taky smíchá, tak nebudme pokrytečtí, dětská radost z nacházení nových materiálů... *Parota* – něco jako palačinka, vždycky ti přinesou dvě, pěkně tlusté a horké, zase si spálíš prsty už to nepočítáš, pokolikáté, a k tomu *chutney*, samozřejmě kokosové, a *palia*, směs brambor a hrachu, ne tak ostrá a studená, takže tím chladiš tu parotu, co je místy připálená, takže cítíš chuť spáleného na jazyku mezi těmi ostatními chutěmi, ale to je přeci na krásu... *Chapaatí* – tenké ale tuhé, *chutney* a *palia*, není co dodat, *curd rice* – v malé, ale hluboké mističce, taková jiná než v Maheshi, taková víc underground, ale poctivá, *Veg Pulav*, *Lemon Rice* – bože, proč jen je to studené...? A hlavně *Vada*. Karbanátek z luštěnin, zeleniny, výborně okořeněný, to nemůže chybět, labužnický ho po kouskách máchat v *sambaru* nebo v *chutney* nebo ty kousky balit do *paroty* nebo *chapaatí*, cokoli chceš, jsi dítě a tohle je tvůj svět ... A pak ti přinesou maličký žlutý papírek s pár číslicemi, jdeš s nim k pánovi u kasy. Oprejskaná omítká, rozvrzané lavice, za rohem jakási kužárna, občas si někdo zapálí přímo v lokále, tady to je opravdové, žádné pozlátko, dělnické haleny, žádná angličtina... Ale jako všude, na záchod se tu chodí přes kuchyň...

SIESTA

Slunce praží a po obídku to úplně svádí se natáhnout, stejně se nedá nikam jít, i kdyby se chtělo, tělo je tak plné dojmů, svaly spí hlubokým spánkem a neposlouchají signály z ustředí, tak ležíš, ale nespíš, jednak se ti nechce, protože přesto všechno máš tolik energie, tolik dojmů, tolik chutí, tolik vůní, tolik zážitků... a druhý důvod, pod oknem ti většinou chodí pořád nějaký chlapík, který, co mu plíce stačí, vyřvává něco jako RASPURI-RASPURI-RASPURI takhle vždycky třikrát nebo čtyřikrát rychle za sebou, nadechnout-rychle-a-znovu a tlačí před sebou vozík plný manga a ty se mu nedivíš, že tak řve, vždyť to všechno musí prodat a den je tak krátký a tu kopu manga, tu bych vám přál vidět mhm... takže mu odpouštíš, vždyť stejně nespíš ... nebo se, a to většinou, v případech, kdy chceš spát, můžeš spát a usínáš, stane, že se ti přímo pod oknem objeví pašák s bubnem a vší silou, ti Indové, to jsou vlastně děti, takovéhle věci dělají vší silou, do něj mydlí, nevíš, proč, chceš jen spát, to víš, v noci to občas nejde, dvě lekce cvičení denně, k tomu to vedro, ale místní obyčej si žádá týpka s bubnem, takže vstávat...

OVOCE

Chiku – brambora, co tak jenom vypadá, chutná jako hruška, taková hodne zralá,

taková jiná, indická ...banány – malé delikatní sladoučké, i ty velké, hmm tady člověk pozná, co je to banán, a pak ty velké, co velké – obrovské – červené, to je slast, opravdu sladké ... banány jsou oblíbené, když jednomu začne řídnout stolice, neklesá na mysli a už do sebe láduje banány, velmi příjemná terapie ... papaya – *ou jeeee* jak může být něco tak dobrého, tak levné? Hledej tu oranžovou, vybírej hmatem a kdyžtak ji nech pár dní dojít a gastronomický zážitek tě nemine a ještě jí můžeš pokapat limetkou, ananas ano, trochu komplikovanější na přípravu, než se to všechno oloupe a nachystá, to by jeden zešedivěl, máš to v rukou, loupeš z toho ty poslední částičky brnění a víš, že to pak bude moc dobré, musíš se ovládnout ještě pár škrábnutí nožem a *sláva!* Můžeme hodovat... mango – mangová sezóna začíná po pár vydatných deštích a pak už se před mangem neschováš a ani se nechceš schovat – jsou rozličné druhy manga, všechny tak dobré! *Jag fruit*, obrovské, opravdu obrovské koule, přímo na ulicích porcované, obletované mouchami, zvenku hnědo-zelené až odpudivé, uvnitř jasně žluté, vábicí na zážitek podobný ananasu, ale kdo ví? Hodující mouchy mě vždycky odradily. *Sweet lime* s vizáží nedozrálého pomeranče, zelenavé, ale pak zjistíš, že to je dobré, že až překvapivě dobré, sladký citron, co osvěží... Starý pán, co prodává melouny, vždy jeden proklepe, jestli je jako dobrý, uvnitř červený, pak zváží a pak si řekne každý den stejnou cenu, je to rituál, co musí být dodržen, to kousek níž, to je větší byznys, úsměvy, *chacha* vy jste naši *daily customers* a pak nahnulý ananas se „přichomítne“ do naší tašky a furt nabízí ty nejdražší komodity – jablka (jedno jablko za cenu oběda v Maheshi, aby nebyla tak drahá, jsou až z Nového Zélandu, ale tomu Vijay nevěří, prý je to jen nálepka, každopádně nemají vůbec žádnou chuť) a *grapes* neboli víno, *hm* to je delikatní... a nejlepší *papayi* má schované nahoře zabalené v novinách, musíš se tvářit, že si nic nekoupíš a nebo že ty malé zelené tě fakt neoslovují, to pak obchodníček začne tahat svoje trumfy z rukávu a *papayi* z novin... to naproti, v MyStoru to je jiná káva, všechno rychle, přesně podle toho, co rekneš, nesnaží se tě tlačit do koupě něčeho, co nechceš... Ty andělsky dobré pomeranče, jsou tak drahé a až ze San Franciska ... a pak další a další ovocné stánky ... Jen se zastavit.

KRIKET

Stačí zahrnout někam stranou mimo hlavní ulice a určitě je uvidíš, hlouček dětí s tenisákem a tou pro nás divnou kriketovou pálkou a už to sviští, míček lítá sem a tam, zaparkovaná auta ne-auta, a nejen děti, občas se přidá i starší brácha, táta nebo strejda. Kriket, to je místní vášeň, děje se to i organizovaně, tam kde jsou hřiště, hraje se pořád, obecnostvo postává u plotu a fandí, moc tomu nerozumím, prostě odpálit a běžet, běžet ze všech sil, asi půjde trochu taky o ten míček, ale hlavně běžet navzdory sluníčku, navzdory prachu, navzdory všem, běžet bosý, znovu a znovu s tou dětskou indickou vášní...

Jennifer: „*Thank to yoga sometimes you feel like a rockstar and sometimes like a rock.*“

PRED SHAALOU II

Dole zaparkované skútry Italů. Jako první tu jsou žďycky Finka a Švédka, ty už mají svojí lavičku zarezervovanou, postupně se trousí ostatní. Slunce palí tak, že víc to tady v těch krajích ani neumí, takže stejně jako Shaalafena uložená mimo dosah sílberoucích paprsků i ostatní hledají stín. Ještě chvíli a budeme vpuštěni, budeme překračovat těla dlící v *shaavaasaně* chvíli čekat v šatně. Pak vejdem dovnitř. Bude tam vedro jak v indiánské potní chýši a až to skončí, bude si Michal zpívat: „*All I need is nut* (cococnut),“ a ostatní vzpomínat na časy před jógou, kdy ještě mohli normálně chodit a občas se i předklonit, aby si zavázali boty. Ty si možná někdo v pozáklonové euforii zapomene před *shaalou* (také se děje, že si někdo předzáklonové euforii zapomene jógamatku doma) a na obloze zatím poletují indiští barokní boubelatí andělíci a pestrými barvami po ní kreslí neuvěřitelný západ slunce, po cele obloze, hrají si, jsou to děti... Do toho pomalu jedno po druhém rozkveétají pouliční světla – večerní Maisúr tě vítá.

SILNICE II

Světla tančí tmou, zatnout zuby a jít, občas nevíš, co se kde vynoří, najednou mezi světly rozeznáš nějaký stín, to rikša jede bez světla, vkročíš a nestaráš se o to, co jede v protisměru, nejdřív zdolat ten první pruh, prokličkovat a pak čekat uprostřed silnice a občas tak trosku trnout, když jede autobus naplno, jak už tady jezdí, a prostředkem, zrovna tam, kde ty stojíš a na druhé straně rej neustává, ale synchronicita funguje, vždycky to nějak dopadne a dojdeš na druhou stranu, občas si sice slibuješ, že už nikdy nebudeš přecházet zrovna takhle, že půjdeš těch padesát metrů směrem ke kruháči, kde je to takové mírnější (no zkrátka je tam na zemi nakreslený přechod). Ale víme, jak to bývá s těmi předsevzetími, za chvíli zase stojíš uprostřed silnice oslepený světly nákladáku... Pro nás je to jak adrenalinový sport, místní vědí, že to je bezpečné, že oni o tobě vědí, že jen stačí „Keep going“, občas trochu zakličkovat a je to a občas se to podaří i tobě a to máš pak pocit, pocit, že je to jasný, že je to daný a taky trochu taková ta hrdost, že jsi jako pašák...

COCONUT STAND

Coconuty, to je vášeň, možná i trochu závislost a místo, kam vlezlo tvoje ego, když takhle po záklonech přijdete, shodíte ze zad jógamatky a sebe na sedátka, ano, až tak jsme to dotáhli daleko, dostali jsme povolení se posadit, tak okupujeme místa nebohých coconutmanů, placaté kameny opřené o strom s obrázkem bohyně Durgy, pytle s usušenými skořápkami, všude, kde se dá sedět, stát totiž moc nejde, a kokosy jeden za druhým, jeden za druhým, až zapomínáš počítat, ale to nevadí, indické mozky jsou neuvěřitelné, on ví, on seká a ví, kolik, kdo vypil, lhostejno kolik lidí, on ví, je profesionál, takže deset lidí kolem něj a on je má všechny spočítané, jen jednou mě zkoušel, jo taková ta hurá akce s Ninou, ta jenom zavolala: „Sirr, sirr keep cutting,“ a už jsme to tam klopili a na konci zas Nina: „How many, sirr?“ „Master counts.“ *Master*, to jako já, a *Master* neměl páru, už se začínalo rozlívát

tělem *coconutovno*, ten očistný povznášející pocit, co ti staví vlasy na hlavě, tak jsem vyndal storupku a nějaký drobný a prej dobrý. *Coconuty* tě prověří, *cha* kolikrát musíš utíkat domů, aby tě očistný efekt nezastihl na ulici, naučí tě být vnímavější ke svému nitru, ke svým útrobám, dají ti i najíst, to když je štěstí a ty dostáváš takové ty nejlepší, kdy ten vnitřek je ještě měkký, ne tvrdý, protože jakmile je potřeba mačeta k oddělení vnitřku od skořápky, už to není dobré, suché, tvrdé, ale takové to, *coconutskou* hantýrkou zvané „*paper*“ nebo o trochu tlustší „*medium*“, to je ono, to je ta základní prahmota, co ti stačí ke spokojenosti... A každý zkušený pijan *paper* pozná, to musíš hmatem ozkoušet vnitřní okraj kokosu a už víš, jestli si ho nechat rozseknout nebo ho labužnický a elegantně jako hráč kuželek hodit na hromadu už upotřebených kokosů (a občas to nevyjde a ty pak honíš kokos po ulici a celé je to takové komické).

Končí den, možná ještě bude potřeba vyházet pár *cockroachů* ze svého pokoje, pak do sprchy a hurá na kutě, indický den končí kolem desáté hodiny, krámky stahují rolety, krávy už jsou dávno zahnané ve svých ubikacích, a tak jenom toulaví psi kočují ulicemi, občas nějaká kočka, měsíc svítí u palmy, je krásná teplá letní noc a snad se ani nechce spát, sedíš na balkóně na indické pračce a užíváš si to. Někdy vypnou proud a to je pak teprve klid a ticho, když se ulice ponoří do tmy. Do tmy, která ale nebudí strach, tady jsi doma, tady jsi v bezpečí... A toulaví psi v dálce vyjí... A někdy taky blízko, přímo pod tvým oknem, snad neprobudí komára, toho, co lítá vedle ucha...

Psáno po maisúrských internetových kavárnách, které by taky zasloužily svoji kapitolku, oslavující ty prohmatané klávesnice, upocené židle, chroupající a bzučící počítačové škatule a kvílející větráky. Díky jim.

Děkuji, pokud jste dočetli až sem. Tímto symbolicky skončila má první cesta do Maisúru.

Napište mi prosím email se zpětnou vazbou na: ohni.ohen@gmail.com

S pozdravem

mw